

Lise Duclaux ontrafelt de geschiedenis van planten in LLS Paleis

Planten adopteren

Lise Duclaux verdiept zich in de plantenwereld. Ze leert dat inheemse en uitheemse soorten zich doorheen de eeuwen hebben vermengd. Planten kennen geen grenzen en zijn afhankelijk van het klimaat en de aarde waarin ze groeien. Ze veranderen voortdurend en schikken zich in hun nieuwe omstandigheden. "De geschiedenis van de planten is onze geschiedenis", aldus Duclaux. In tijden waar het migratiedebat hoog opblaait neemt ze een duidelijk standpunt in. Op bijzondere wijze visualiseert ze haar werk. Het zou LLS Paleis niet zijn, mocht Stella Lohaus net daarom haar werk presenteren.

Indra DEVRIENDT

Lise Duclaux, 'carotte sauvage', 2019, wall drawing with paint marker. In situ work in LLS Paleis, Antwerp. Photo: Rïa Pacquëe

In de etalage van LLS Paleis in Antwerpen staat een collectie kamerplanten. Sinds 2003 steekt de in Brussel wonende kunstenares Lise Duclaux (*1970, Frankrijk) plantjes van vrienden, botanische tuinen, reizen of andere plekken. "Het werk heet 'Planten uit Brussel' omdat ze bij mij 'geboren' zijn en wortels kregen", vertelt ze. "We komen vanwaar we wonen. Deze kamerplanten zijn oorspronkelijk niet uit Brussel. Ze kunnen buiten niet overleven omdat het exotische planten zijn. Planten hebben nood aan aarde en het klimaat om te bestaan, ze zijn niet afhankelijk van een grondgebied. Veel planten die we hier vinden zijn niet van hier."

De toeschouwer kan aan het einde van de tentoonstelling een gekweekte kamerplant adopteren tijdens een performance-ontmoeting. De kunstenares zal aan een tafel zitten waar ze uitleg geeft over de plant. Wie adopteert, zet zijn of haar handtekening in een register en krijgt de plant met een certificaat. "Je koopt geen plant, je krijgt de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen", aldus Duclaux. Een tekst op de etalage licht het werk toe. De zin 'voorkom dat het terugkeert naar waar het vandaan komt' kan tellen als statement.

Duclaux hangt certificaten van planten aan de muur. Daarop staat onder meer de plantensoort, de gebruikelijke naam en de vindplaats.

De typografie herinnert aan een affiche. Ze schrijft ook korte en krachtige zinnen over planten, tijd en ruimte. Het zijn poëtische beschouwingen. Ze hangen tussen de certificaten of zijn gedrukt op kaartjes die de toeschouwer kan meenemen. Op enkele plaatsen in de ruimte heeft ze poëtische teksten op de muur geschreven die dezelfde thema's als de zinnen behandelen. Ze roept vragen op en opent denkpijpen.

Perspectief

Het is de eerste keer dat Duclaux in situ werk maakt. We zien haar fijne lijntekeningen op het plafond. "Ik heb kleine grassen getekend, de wortels lijken door gaatjes in het plafond te groeien. Het zijn grassen die je buiten aantreft. Ik wil de toeschouwer het gevoel geven dat die zich ondergronds en veel lager dan de wortels bevindt. Wat ik teken zijn wilde planten, onkruid. Zij groeien spontaan en zelfstandig en kiezen een plek waar zij kunnen overleven, terwijl kamerplanten veel verzorging nodig hebben."

De ruimte daarachter bestaat uit blauwe muurtegels. Daar kijken we vanuit de hemel, vanuit vogelperspectief naar plantenknoppen, zaden en restanten die nadien overblijven.

"Ze kantelt voortdurend ons standpunt", stelt Stella Lohaus. "Terwijl we als mens geloven dat ons standpunt het enige is."

Alles evolueert en verandert. Zo is ook Duclauxs werk een continu proces waar alles voortdurend in beweging is. Eind maart volgt er nog een krant en een performance: tijdens een wandeling vlakbij LLS Paleis zal Duclaux over de namen en de geschiedenis van wilde planten en onkruid op het voetpad praten.

Band

We kweken uitheemse soorten als kamerplanten terwijl we onkruid dat hier spontaan groeit verachten. Haar werk doet nadenken over de bedenkelijke wijze waarop onze maatschappij datgene wat eigen of vreemd is, benadert. Wat betekent inheems of uitheems? Via de planten verwijst Duclaux naar onze omgang met mensen. "We zijn een onderdeel van de aarde", duidt ze. "Ik vind het interessant om het over wortels te hebben. Het gaat over waar we vandaan komen. Wortels zijn niet blijvend of vaststaand, ze verplaatsen en transformeren voortdurend." Duclaux vindt dat we uit planten kunnen leren. "We zijn allemaal verbonden en hebben elkaar nodig. Planten zijn onmisbaar voor de wereld waarin we leven. We ademen wat zij inademen en omgekeerd. Er is een onscheidbare band."

We maken graag onderscheid tussen wij en de anderen. In die verschillen is er een neiging om te denken in goed en slecht, zoals de kamerplant en het onkruid, treffend 'les mauvaises herbes' in het Frans. Duclaux knikt resoluut op de vraag of we andere soorten best leren begrijpen en trachten om overeen te komen. "Op artistieke en poëtische wijze geef ik mijn gedachten vorm", vult ze aan. "Ik tracht de toeschouwer anders naar dingen te laten kijken. Zie het als een bewustmaking. Ik bied geen oplossing."

Lise Duclaux, 'tempérer l'espace, espacer le temps' 'des histoires éparpillées de haut en bas et de bas en haut' tot 21 april in LLS Paleis, Paleisstraat 140, Antwerpen. Open do-zo van 14-18 u en op afspraak. www.llspaleis.be Op 31 maart om 15 u performance en op 21 april is er mogelijkheid om een plant te adopteren.